

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสื่อสารกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ
ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ
ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

นายณภดต วรชนาคม

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-292-5

013395

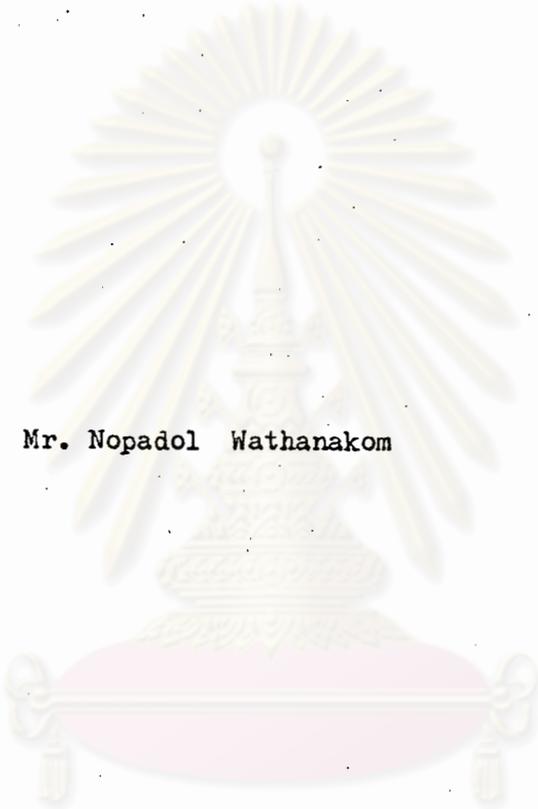
I 15885344

RELATIONSHIPS BETWEEN COMMUNICATION FACTORS AND LITERACY

ACHIEVEMENT: A CASE STUDY OF THE NATIONAL LITERACY

CAMPAIGN PROJECT IN AMPHOE BAN PHAEO

SAMUT SAKHON PROVINCE

Mr. Nopadol Wathanakom

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสื่อสารกับ ผลสัมฤทธิ์ของ
การรู้หนังสือ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการรณรงค์เพื่อการ
รู้หนังสือแห่งชาติ ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

โดย

นายณกต วรชนาคม

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

[Handwritten signature]

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature]

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ)

[Handwritten signature]

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ สตะเวทิน)

[Handwritten signature]

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสื่อสารกับผลสัมฤทธิ์
 ของการรู้หนังสือ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการรณรงค์
 เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ชื่อนิติกร   นายณภดล วรชนาคม

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ

ภาควิชา   การประชาสัมพันธ์

ปีการศึกษา   2528

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการ เปิดรับสื่อมวลชนของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย
 ในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน
 139 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเปิดรับ
 สื่อมวลชน พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ความน่าเชื่อถือของผู้สอน
 ระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ และสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของผู้เรียน กับผลสัมฤทธิ์
 ของการรู้หนังสือในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การ เปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้
หนังสือ
2. ความบ่อยครั้งในการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมีความสัมพันธ์ใน
ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ
3. ระยะเวลาเข้าร่วมโครงการฯ ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวก
กับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ
4. ระยะเวลาในการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนแต่ละครั้งมีความ
สัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ
5. ลักษณะการมีส่วนร่วมในการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมีความสัมพันธ์
ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ

6. ความน่าเชื่อถือของผู้สอนที่รับรู้โดยผู้เรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ

7. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ ทั้งนี้คือ

7.1 เพศชายมีแนวโน้มที่จะมีสัมฤทธิ์ผลของการรู้หนังสือมากกว่าเพศหญิง

7.2 ผู้มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะมีสัมฤทธิ์ผลของการรู้หนังสือมากกว่าผู้

สูงอายุกว่า

7.3 ผู้มีรายได้สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะมีสัมฤทธิ์ผลของการรู้หนังสือมากกว่าผู้มีรายได้น้อยกว่า

ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกประการ และ
ได้แสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยทางด้านการสื่อสารทั้งการสื่อสารมวลชนและการสื่อสารระหว่าง
บุคคลมีความสัมพันธ์อย่างสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Relationships between Communication factors and
Literacy Achievement : A case study of the National
Literacy Campaign Project in Amphoe Ban Paew
Samut Sakhon Province.

Name Mr. Nopadol Wathanakom

Thesis Advisor Assistant Professor Pira Chirasopone, Ph. D.

Department Public Relations

Academic Year 1986

ABSTRACT

The main purpose of this research is to study the relationships between communication factors and the literacy achievement. This study was conducted in Amphoe Ban Paew Samut Sakhon Province where the National Literacy Campaign has been operated. One hundred and thirty nine subjects were interviewed to collect data for this study.

The major results of this study are as follows.

1. There is a positive relationship between mass media exposure and literacy achievement.
2. There is a positive relationship between the frequency of teacher-learner interaction and literacy achievement.
3. There is a positive relationship between the period of participation in the National Literacy Campaign Project and literacy achievement.

4. There is a positive relationship between the duration of teacher-learner interaction and literacy achievement.

5. There is a positive relationship between the communication participation and literacy achievement.

6. There is a positive relationship between the teacher's credibility and literacy achievement.

7. The relationships between learner's socio-economic status and literacy achievement are as follows:

-Males are more likely to have higher literacy achievement than females.

-Young people are more likely to have higher literacy achievement than old ones.

-Learners with higher income are more likely to have greater literacy achievement than those who have lower income.

Results from this study confirm all the research hypotheses. They show that the communication factors, both mass communication and interpersonal communication, have a significant relationship with the literacy achievement.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ดร.พีระ จิระโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งได้กรุณาช่วยเหลืออย่างมากในการให้คำแนะนำ
 ตรวจสอบแก้ไข และควบคุมการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์
 ดร.ชนวดี บุญลือ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ
 สตะเวทิน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาช่วยเหลืออย่างมากในการให้
 คำแนะนำตั้งแต่เริ่มต้น ตลอดจนถึงการตรวจแก้ไขในขั้นสุดท้าย รวมทั้งคณาจารย์คณะนิเทศศาสตร์
 และเพื่อนร่วมงาน และเจ้าหน้าที่ในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ ทุกท่าน
 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและขอจกจำในบุญคุณของทุกท่านตลอดไป

นภคณ วรธนาคม

13 กุมภาพันธ์ 2529

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....
 กิตติกรรมประกาศ.....
 รายการตารางประกอบ.....
 บทที่

1	บทนำ.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	ปัญหาที่วิจัย.....	7
	สมมติฐานของการวิจัย.....	7
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	8
	นิยามศัพท์.....	99
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
	ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2	แนวความคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
	ขั้นตอนในการดำเนินงาน.....	28
4	ผลการวิจัย.....	36
5	สรุปอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	62
	บรรณานุกรม.....	73
	ภาคผนวก ก.	78
	ภาคผนวก ข.	89
	ภาคผนวก ค.	100
	ภาคผนวก ง.	104
	ประวัติ.....	110

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามเพศ.....	36
2	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามอายุ.....	37
3	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามอาชีพ.....	38
4	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามรายได้ทอปี.....	39
5	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามระยะเวลาที่เข้าร่วมเรียนในโครงการฯ.....	40
6	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามความเกี่ยวข้องกับผู้ที่ทำหน้าที่สอน.....	41
7	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามความบ่อยครั้งในการฟังวิทยุในรอบปีที่ ผ่านมา.....	42
8	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามความบ่อยครั้งในการชมรายการโทรทัศน์ ในรอบปีที่ผ่านมา.....	43
9	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามความบ่อยครั้งในการดูภาพยนตร์ใน รอบปีที่ผ่านมา.....	44
10	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามความบ่อยครั้งในการติดตามข่าวสาร เรื่องราวจากหนังสือพิมพ์และนิตยสาร.....	45
11	รอยละของกุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการ รณรงค์สื่อจำแนกตามความบ่อยครั้งในการสื่อสารกับผู้สอน.....	46

ตารางที่

หน้า

12 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการ รณรงค์เพื่อการ
รู้หนังสือจำแนกตามระยะเวลาในการศึกษาสื่อสาร
ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนต่อครั้ง..... 47

13 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการ รณรงค์เพื่อการ
รู้หนังสือจำแนกตามลักษณะการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร
ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน..... 48

14 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการ รณรงค์เพื่อการ
รู้หนังสือจำแนกตามคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ..... 49

15 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในโครงการ รณรงค์เพื่อการ
รู้หนังสือจำแนกตามคะแนนการเปิดรับสื่อมวลชน..... 50

16 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละ
ประเภทและสื่อมวลชนทุกประเภทกับผลสัมฤทธิ์ของการ
รู้หนังสือ..... 51

17 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยครั้งในการสื่อสารระหว่าง
ผู้เรียนกับผู้สอนกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ..... 52

18 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ ของ
ผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ..... 53

19 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการสื่อสารกับ
ผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ..... 54

20 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร
ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ..... 55

21 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือของผู้สอนที่รับรู้
โดยผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ..... 56

22 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเพศกับผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ.. 57

23 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้เรียนในโครงการฯ กับ
ผลสัมฤทธิ์ของการรู้หนังสือ..... 58

การางที่		หน้า
24	แสดงค่าสัมพันธระหว่างรายไคคอปืของผูเรียนใน โครงการฯ กับผลสัมฤทธิ์ของการรู่หนังสือ.....	59
25	แสดงค่าความสัมพันธโดยการควบคุมตัวแปร.....	60 - 61

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย